DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Warszawa, 20 czerwca 1951 — Nr 10 — Poz. 57—63

T R E Ś Ć:

57

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 27 kwietnia 1951 r.

(ME.T.III-1/10)

w sprawie wykonywania V-tych przeglądów ciągników w w warsztatach właścicieli sprzętu.

Celem przybliżenia małych i średnich remontów do baz eksploatacji sprzętu i w związku z rozbudową sieci warsztatów PGR i POM zarządzam co następuje:

1. Zezwala się **w zasadzie** warsztatom właścicieli sprzętu dodatkowo na wykonywanie V-ego przeglądu.
2. W wypadku gdy V-ty przegląd wykaże konieczność dokonania kapitalnego remontu silnika (wymiana tulei, tłoków, szlif wału) silnik względnie ciągnik musi być bezwzględnie wysłany do warsztatu TOR-u.
3. Każdy przegląd a w szczególności V-ty winien być wciągnięty do książki traktora. **Zabrania się TOR-owi przyjmowania do remontu ciągników i silników bez przedstawienia książki traktorowej należycie wypełnionej ze wskazaniem wszystkich dokonanych przeglądów.**
4. W związku z powyższym TOR w terminie do dnia 1.6. 1951 r. sukcesywnie zweryfikuje warsztaty użytkowników oraz mechaników którym zezwolone będzie wykonywanie V-tych przeglądów.

   Z dniem uzyskania weryfikacji dokonanej przez odnośny O.Z. TOR warsztaty użytkownika winny rozpocząć wykonywanie V-tych przeglądów.
5. Centrala Zaopatrzenia Rolnictwa wprowadzi do asortymentu —części sprzedawanych użytkownikom, (zał. Nr 2 i 3 do Zarządzenia Ministra Roln. i R.R. MET. III-1/10 z dnia 23.I. 51 r. części niezbędne do wykonywania V-tych przeglądów.
6. Wszystkie nadużycia jak naprzykład rozszerzenie kompetencji warsztatów użytkowników ponad ramy zakreślone niniejszym zarządzeniem będzie karane.
7. Powyższe nie dotyczy aż do odwołania traktorów S-80.

Minister: **St. Tkaczow**

58

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 4 maja 1951 r.

(L. dz. B.W.S.—IVa-8/51)

w sprawie szkolenia członków Spółdzielni Produkcyjnych w zakresie budownictwa.

1. Zgodnie z uchwałą Prezydium Rządu Nr 42 z dnia 24 stycznia 1951 r. w sprawie organizacji pionu budownictwa wiejskiego oraz zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych i Miinstra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 5 marca 1951 r. o zakresie działania Wydziałów Rolnictwa i Leśnictwa i Wydziałów Budownictwa Prezydiów Wojewódzkich i Powiatowych Rad Narodowych oraz Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych na odcinku budownictwa wiejskiego, polecam Wydziałom Rolnictwa i Leśnictwa Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych przy współpracy z Wydziałami Budownictwa Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych i wojewódzkimi zarządami budowlanych przedsiębiorstw powiatowych, zorganizowanie akcji szkolenia praktycznego członków Spółdzielni Produkcyjnych w zawodach budowlanych.

2. Ogólne zasady, przebieg szkolenia, zasady wynagrodzeń, podział kompetencji na szczeblu województwa i powiatu oraz sprawozdawczość określa instrukcja stanowiąca załącznik do niniejszego zarządzenia.

3. Kierownicy Wydziałów Rolnictwa i Leśnictwa Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych po uzgodnieniu z Wydziałami Budownictwa i Wojewódzkimi zarządami budowlanych przedsiębiorstw powiatowych przeprowadzą do dnia 20 maja 1951 r. odprawy wojewódzkie w sprawie szkolenia z prezdstawicielami prezydiów powiatowych rad narodowych, odpowiedzialnymi za budownictwa w spółdzielniach produkcyjnych. O dacie zwołania odprawy, Wydziały Rolnictwa i Leśnictwa powiadomią Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych — Biuro Budownictwa Wiejskiego.

4. Akcja werbunkowa na terenie powiatów powinna być zorganizowana zgodnie z postanowieniami załączonej Instrukcji w takim terminie, aby do dnia 31 maja b.r. wszystkie spółdzielnie produkcyjne, zrzeszające conajmniej 12 zagród, zgłosiły przystąpienie do akcji szkolenia wyznaczonych kandydatów.

Minister: wz. **L. Domański**

INSTRUKCJA

o praktycznym szkoleniu członków spółdzielni produkcyjnych w zawodach budowlanych w roku 1951 na okres wiosna — jesień.

I. Zasady ogólne.

1. Instrukcja niniejsza określa organizację szkolenia praktycznego członków spółdzielni produkcyjnych, lub członków ich rodzin w zawodzie budowlanym, dla zaspakajania własnych potrzeb spółdzielni w zakresie konserwacji, remontów, odbudowy, przebudowy, i budowy obiektów gospodarczych i mieszkalnych.

2. Wszystkie spółdzielnie produkcyjne, zrzeszające przynajmniej 12 zagród, powinny przeszkolić 2 wytypowanych kandydatów w zawodach:

a) **murarskim** — z dodatkową znajomością prostych robót betoniarskich i zduńskich,

b) **ciesielskim** — z dodatkową znajomością prostych robót stolarskich i krycia dachów.

Spółdzielnie o znaczniejszej liczbie członków wytypować mogą do szkolenia większą liczbę kandydatów.

3. Organa prezydiów powiatowych rad narodowych odpowiedzialne za realizację planów inwestycyjnych w spółdzielniach produkcyjnych powinny wykorzystać w jaknajwiększej mierze wszystkie budowy w spółdzielniach w celu przeszkolenia na nich wytypowanych kandydatów.

4. Kandydatów szkolić należy tylko na budowach w spółdzielniach produkcyjnych, przede wszystkim na budowach we własnych spółdzielniach. Jednak wskazane jest również szkolenie na budowach w innych spółdzielniach, dzięki czemu spółdzielnia wysyłając swych członków na szkolenie, będzie miała z chwilą rozpoczęcia własnej budowy, częściowo przygotowanych fachowców.

5. Szkolenie praktyczne polegać będzie na pracy pod kierunkiem zobowiązanego do szkolenia majstra i będzie zakończone z chwilą wypełnienia przez ucznia programu minimum praktyki, który załączony jest do niniejszej instrukcji.

6. Dla uzupełnienia praktyki i stwierdzenia nabytych umiejętności, przewiduje się uruchomienie w okresie jesienno-zimowym krótkoterminowych kursów teoretycznych. Po ukończeniu kursu i zdaniu egzaminów, szkoleni otrzymają świadectwa przysposobionych do wykonywania odpowiednich robót budowlanych.

II. Przebieg szkolenia.

1. Spółdzielnie zrzeszające conajmniej 12 zagród, wytypują na ogólnych zebraniach z pośród swych członków lub ich rodzin (domowników) kandydatów do szkolenia.

2. Na podstawie zgłoszonych i zatwierdzonych wniosków pomocniczych, Wydziały Rolnictwa i Leśnictwa Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych przy pomocy Wydziałów Budownictwa tychże Prezydiów w porozumieniu z właściwym Państwowym Ośrodkiem Maszynowym (P.O.M.) ustalą budowy najbardziej odpowiednie do szkolenia członków z innych spółdzielni.

3. W ciągu miesiąca mają na zebraniach rad społecznych P.O.M. należy uzgodnić z przewodniczącymi spółdzielni:
a) miejsca budów, na których zorganizuje się szkolenie członków spółdzielni,
b) terminy rozpoczęcia robót i szkolenia,
c) sprawy zakwaterowania i rozliczeń między spółdzielniami za szkolenie,
d) wykazy kandydatów wytypowanych do szkolenia.

Na zebraniu Rady Społecznej P.O.M. przedstawiciel Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa prezydiów powiatowych rad narodowych przyjmie od przewodniczących spółdzielni i wpisze zgłoszonych kandydatów do szkolenia na formularzach przesłanych wraz z niniejszą instrukcją.

4. Wydziały Rolnictwa i Leśnictwa prezydiów powiatowych rad narodowych dostarczą zgłoszonym do szkolenia „książki przebiegu nauki". Książki te są przechowywane przez uczniów i okazywane osobom uprawnionym do dokonywania wpisów.

5. Na podstawie uzgodnionego na zebraniu Rady Społecznej planu szkolenia Spółdzielnie skierują w ustalonym terminie wytypowanych członków do pracy na budowie.

6) Rodzaje czynności fachowych, które każdy szkolony winien w czasie proktyki wykonać, są ustalone programem minimum praktyki. Natomiast czas poświęcony na wykonywane każdej z nich regulowany będzie przez majstra w zależności od rodzaju budowy, organizacji pracy na budowie i zdolności indywidualnych szkolonego.

7) Jako zasadę w szkoleniu praktycznym należy przyjąć, że na budowie na której szkolony po raz pierwszy zapoznaje się z rzemiosłem, praca powinna być tak zorganizowana, aby był on zatrudniony przy możliwie wszystkch robotach wymienionych w programie minimum praktyki. Obowiązek odpowiedniego zorganizowania pracy należy do majstra.

8) Szkoleni powinni dostosować się do porządku pracy, ustalonego przez ogólne zebranie członków spółdzielni prowadzącej budowę.

9) Wydziały Budownictwa oraz Wydziały Rolnictwa i Leśnictwa Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych powinny dbać, aby szkoleni praktycznie zapoznali się i wykonali własnoręcznie wszystkie roboty wymienione w programie, gdyż dopiero wtedy można będzie uznać ich za dostatecznie przysposobionych do wykonania robót budowlanych. Jeżeli wykonanie pewnych robót na jednej budowie nie będzie możliwe należy spowodować, aby szkolony został wydelegowany na inną budowę.

10) Po zakończeniu budowy, na której szkoleni byli członkowie spółdzielni produkcyjnych, Wydział Budownictwa Prezydium właściwej Powiatowej Rady Narodowej powoła komisję dla ustalenia wyników szkolenia w nastąpującym składzie:

Przewodniczący spółdzielni budującej
przedstawiciel Prezydium właściwej Powiatowej Rady Narodowej,
majster budowy.

Wymieniona komisja ma obowiązek stwierdzić (na podstawie danych dostarczonych prezz majstra i przewodniczącego spółdzielni), jakie czynności wykonywali szkoleni w czasie trwania budowy i w jakim stopniu opanowali umiejętność ich wykonania.

Po ustaleniu przebiegu i wyników szkolenia należy szkolonym wpisać do książki wykaz wykonywanych czynności i zatwierdzić wypłacenie dodatkowego wynagrodzenia majstrowi prowadzącemu szkolenie (p. dz. III. „Wynagrodzenia").

11) Jeżeli komisja stwierdzi, że szkolony wykonał wszystkie czynności określone programem dla danego zawodu i jednocześnie majster stwierdzi, że szkolony opanował je w dostatecznej mierze, należy uznać szkolenie praktyczne za zakończone i zakwalifikować szkolonego na kurs teoretyczny.

Decyzję swą komisja wpisuje do książki przebiegu nauki.

III. Wynagrodzenie za pracę w okresie szkolenia.

1) Wynagrodzenie szkolonych na budowie we własnej spółdzielni obliczane jest w dniówkach obrachunkowych w wysokości uchwalonej przez ogólne zebranie członków.

2) Wynagrodzenie szkolonych pochodzących z innych spółdzielni należy ustalać następująco:

spółdzielnia budująca zapisuje pracę wykonaną przez szkolonego i oblicza ją w dniówkach obrachunkowych w/g własnych norm oraz nie rzadziej niż 1 raz na miesiąc zawiadamia macierzystą spółdzielnię szkolonego, jaką ilość dniówek obrachunkowych należy mu zaliczyć. Spółdzielnia macierzysta zalicza szkolonemu dniówki i opłaca je ze swoich dochodów.

Spółdzielnia budująca przekazuje spółdzielni macierzystej należność w takiej wysokości, jaka przypadłaby przy podziale dochodu szkolonemu, w wypadku gdyby on był członkiem spółdzielni budującej. Poza tym dopuszcza się inne sposoby rozliczenia należności między spółdzielniami, przyjmując zasadę, że szkolony otrzymuje wynagrodzenie w dniówkach obrachunkowych zawsze w swojej spółdzielni.

3) Koszty zakwaterowania i wyżywienia szkolonych ponosi spółdzielnia budująca.

4) Majstrowie zatrudnieni na budowie i prowadzący szkolenie uprawnieni są do dodatkowego wynagrodzenia w wysokości od 10—20% normalnego wynagrodzenia za pracę, mianowicie:

od jednego lub dwóch szkolonych — 10%
od trzech lub czterech czkolnoych — 15%
od pięciu i więcej szkolonych — 20%

Wynagrodzenie to pokrywa spółdzielnia budująca.

IV. Podział obowiązków w akcji szkolenia praktycznego.

1) Wydziały Rolnictwa i Leśnuictwa Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych inicjują i koordynują akcję szkoleniową na terenie województwa oraz zbierają sprawozdania z prezydiów powiatowych rad narodowych i sporządzają okresowe sprawozdania zbiorcze.

2) Wydziały Budownictwa prezydiów wojewódzkich rad narodowych ustalają zasady nadzoru szkolenia praktycznego przez organa terenowe.

3) Wydziały Rolnictwa i Leśnictwa prezydiów powiatowych rad narodowych przeprowadzą zapisy członków spółdzielni zgłoszonych do szkolenia, prowadzą imienną ewidencję szkolonych, decydują w porozumieniu z Wydziałami Budownictwa prezydiów odpowiednich powiatowych rad narodowych — poza przypadkiem określonym w dz. II ust. 11 — o zakwaterowaniu na kurs teoretyczny zgłoszonych przez spółdzienie kandydatów posiadających praktykę budowlaną, sporządzają plany szkolenia i sprawozdania ich wykonania.

4) Wydziały Budownictwa prezydiów powiatowych rad narodowych mają nadzór nad przebiegiem akcji szkoleniowej, udzielają pomocy w kierowaniu szkoleniem na budowach.

5) Wydziały Rolnictwa i Wydziały Budownictwa prezydiów powiatowych rad narodowych współpracują ściśle z Wydziałem Politycznym POM. w zakresie rozszerzenia akcji szkoleniowej i dbają o prowidłowe dokonywanie rozliczeń między spółdzielniami za pracę szkolonych.

6) Budowlane przedsiębiorstwa powiatowe kierują szkoleniem na terenie spółdzielń, dla których wykonują zlecone im roboty.

V. Sprawozdawczość.

1) Wydziały Rolnictwa i Leśnictwa prezydiów powiatowych rad narodowych prześlą w terminie dod nia 10 lipca i 10 października b. r. kwartalne liczbowe sprawozdania (wzór nr 1) do Wydziałów Rolnictwa i Leśnictwa prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

2) Wydziały Rolnictwa i Leśnictwa prezydiów wojewódzkich rad narodowych prześlą w terminie do dnia 15 lipca i 15 października 1951 r. zbiorcze kwartalne sprawozdania do Ministerstwa Rolnictwa i R.R. Biuro Budownictwa Wiejskiego (wzór Nr 2).

PROGRAM MINIMUM PRAKTYKI

w szkoleniu członków spółdzielni produkcyjnych.

I. Uwagi ogólne.

1) Majstrowie szkolący obowiązani są do sumiennej opieki nad poruczonymi sobie uczniami: powinni im dokładnie wyjaśnić metody wykonywanai każdej czynności, sprawdzać i korygować wykonanie oraz w miarę posiadanych wiadomości zapoznawać z teorią zawodową.

2) Wszystkie czynności objęte programem praktyki są podzielone na grupy oznaczone liczbami arabskimi. W zawodzie murarskim jest 11 grup, a w ciesielskim — 12 grup. W każdej grupie wyliczone są szczegółowo rodzaje czynności. W zasadzie wymaga się wykonania przez szkolonego jednego dowolnie wybranego rodzaju czynności w każdej grupie. Jedynie czynności oznaczone krzyżykami (x) muszą być bezwzględnie wykonane nawet, jeżeli jest ich kilka w jednej grupie.

3) Jeżeli szkolony wykonał już przedtym niektóre czynności wymienione w programie, powinien on w zasadzie na danej budowie wykonywać te z którymi jeszcze się nie zapoznał, pod warunkiem, że nie naruszy to harmonogramu robót i właściwej organizacji pracy.

II. Program minimum praktyki murarskiej.

1) **Przygotowanie zaprawy** — x a) wapiennej, x b) cementowej, x c) betonu.
2) **Murowanie ściany prostej bez otworów lub ściany fundamentowej** — a) mury pełne o grub. ½, 1, 1½ i 2 cegły, b) mury pełne z pustaków, c) mury szczelinowe z cegły i pustaków, d) mury z kamienia.
3) **Wykonanie izolacji na fundamencie.**
4) **Murowanie narożników (winkli) i skrzyżowań ścian** — a) w murach pełnych z cegły, b) w murach pełnych z pustaków, c) w murach szczelinowych z cegły lub pustaków, d) w murach z kamienia.
5) **Murowanie filarków między okiennych** — a) ościeżami (glifami) prostymi, b) z węgarami.
6) **Wykonanie nadproża (sklepienia) nad otworami** — a) płaskie Kleina, b) łukowe.
7) **Wykonanie ściany ubijanej w deskowaniu** — a) fundamenty betonowe, b) ściany z gliny lub masy żużlowo-wapiennej lub masy glino-cementowej lub masy piaskowo-wapiennej.
8) **Omurowanie belek stropowych i osadzenie ościeżnic.**
9) **Murowanie kominów.**
10) **Wykonanie betonów** — a) posadzki betonowe, b) stopnie betonowe, c) gnojownia, silos i inne.
11) **Tynkowanie** — a) na cegle, kamieniu lub pustakach, b) na trzcinie.

III. Program minimum prakyki ciesielskiej.

1) **Obróbka bala do ostrej krawędzi.**
2) **Wykonanie połączeń** — x a) na czep z gniazdem, x b) na wrąb, x c) na nakładkę (na blat), x d) na zwidłowanie, x e) na jaskółczy ogon.
3) **Układanie podłóg i wykonanie stropów** — a) ułożenie legarów i przybicie podłogi, b) przybicie podsufitki.
4) **Wykonanie stropu z materiału miejscowego** — a) z wałków słomianych, b) z wikliny obrzucanej gliną, c) z płyt słomianych.
5) **Wykonanie i odwiązanie więźby** — a) jętkowej, b) jętkowo-stolcowej.
6) **Łacenie i deskowanie** — a łacenie pod dachówkę, b) deskowanie pod papę.
7) **Krycie dachówką** — a) dachówką zakładkową felcówką, b) dachówką karpiówką.
8) **Krycie papą.**
9. **Wykonanie deskowania** (szalowania) — a) do fundamentów betonowych b) do ścian ubijanych, c) pod strop „Pomorze".
10) **Okuwanie** — a) okien, b) drzwi, c) wrót.
11) **Pasowanie stolarki** — a) pasowanie okien, b) pasowanie drzwi.
12) **Wykonanie odeskowania** (szalowania) — a) ścianki działowej, b) szczytu, c) okapu.

— — — — — — — — — — — —

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej **Wzór Nr 1.**
Wydział Rolnictwa i Leśnictwa
Referat . . . .
w . . . .

Sprawozdanie liczbowe

o praktycznym szkoleniu członków w Spółdzielniach Produkcyjnych

w miesiącach . . . .

1. Ilość punktów szkolenia . . . .
2. Ilość spółdzielni, które wysłały swych członków lub członków ich rodzin na szkolenie praktyczne . . .
3. Ilość szkolonych w zawodzie murarskim . . . .
4. Ilość szkolonych w zawodzie ciesielskim . . . .

. . . .
(podpis)

— — — — — — — — — — — —

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej **Wzór Nr 2.**
Wydział Rolnictwa i Leśnictwa
Referat . . . .
w . . . .

Sprawozdanie zbiorcze

o praktycznym szkoleniu członków w Spółdzielniach Produkcyjnych.

w miesiącach . . . .

Powiat	Ilość punktów szkolenia	Ilość spółdzielni, które wysłały swych członków lub członków ich rodzin na szkolenie	Ilość szkolonych w zawodzie	
			murarskim	ciesielskim
1	2	3	4	5

59

ZARZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 12 maja 1951 r.

(Nr I. D. I-1/112)

w sprawie zmian w projektach typowych.

Projekty typowe opracowane przez C.B.P.B.W. według Instrukcji P.K.P.G. Nr 20 § 137—154 i §§ 190—240 zatwierdza pod względem użytkowym Minister Rolnictwa i R.R., a pod względem budowlanym Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli.

Wszelkie przyjęte normy i standarty powierzchniowe, wymiary stanowisk, wysokości budynków, szerokości korytarzy, wrót, kubatury na 1 sztukę itp. są analizowane i kontrolowane przez fachowców dla zagadnień budowlanych, rolnych i hodowlanych.

W projektach typowych uwzględnia się dążenia do przeprowadzenia jak największych oszczędności, przy tych samych założeniach użytkowych.

Z tych względów nie jest dopuszczalne wprowadzanie zmian w projektach typowych odnoszących się do przyjętych norm, standartów, kubatór.

Natomiast jest rzeczą wskazaną i konieczną, aby inwestorzy bezpośredni dostosowywali projekty typowe do istniejących warunków lokalnych, terenowych oraz do posiadanych możliwości realizacji.

Wówczas zmiany w projektach typowych będą odnosić się do głębokości i szerokości fundamentów, do zmiany projektowanych materiałów na inne, znajdujące się w terenie, do zmiany elementów konstrukcyjnych w dostosowaniu do posiadanych materiałów (np. zmiana przekroji belek stropowych i ich rozstawienia, z uwagi na posiadane przekroje belek).

Dopuszcza się także wykonanie stropów ogniotrwałych, gdy inwestor posiada np. belki żelazne, z przeprowadzonej we własnym zakresie rozbiórki.

W wypadku wprowadzenia zmian w projektach typowych, do obowiązków inwestora bezpośredniego będzie należało: przeprowadzić formalnie te zmiany, złożyć projekty zamienne, uzyskać zgodę władz budowlanych, zatwierdzić obliczenia stytyczne.

Zastrzega się, że zmiany w projektach typowych nie mogą spowodować powiększenia kredytów, ani przydziału dodatkowego materiałów deficytowych.

Minister: **J. Dąb-Kocioł**

60

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 15 maja 1951 r.

(Nr Sz. K. A-6/16)

w sprawie zasad korzystania z wyżywienia przez pracowników zatrudnionych w liceach rolniczych, szkołach praktyków specjalistów i wszystkich ośrodkach rolniczego szkolenia kursowego.

Odwołuję zarządzenie Nr MSPK. III-199 z dnia 25 maja 1950 r. i zezwalam na korzystanie z wyżywienia przez pracowników zatrudnionych w liceach rolniczych, szkołach praktyków specjalistów i wszystkich ośrodkach rolniczego szkolenia kursowego z ważnością od dnia 1.V. 1951 r. wg następujących zasad:

1) Personel wykładowczy i administracyjny stale zatrudniony w liceach rolniczych, szkołach praktyków specjalistów i wszystkich ośrodkach rolniczego szkolenia kursowego ma prawo korzystać z pełnego wyżywienia w miejscach swojej pracy wg norm żywieniowych przewidzianych dla słuchaczy,
2) Pracownicy wymienieni w pkt. 1 płacą za faktycznie wykorzystane posiłki wg stawki odpowiadającej przeciętnym kosztom przygotowania posiłków (stawka budżetowa na dzienne wyżywienie łącznie z 20% narzutem kosztów administracyjnych od tej stawki).
3) Personel kuchenny zatrudniony w kuchni (kucharka, pomoce kuchenne i pomoce stołowe) otrzymują wyżywienie bezpłatne.
4) Pracownicy wymienieni w pkt. 3, nie korzystają z wyżywienia, nie mają prawa do otrzymywania ekwiwalentu w żadnej postaci.
5) Z wyżywienia mogą korzystać również członkowie rodziny pracownika będący na jego wyłącznym utrzymaniu, zamieszkujący wraz z nim na terenie szkoły (mąż, żona, rodzice oraz dzieci) za opłatą odpowiadającą przeciętnym faktycznym kosztom przygotowania posiłków (stawka budżetowa na dzienne wyżywienie łącznie z 20% narzutem kosztów administracyjnych od tej stawki).
6) Osoby przebywające czasowo w liceach rolniczych, szkołach praktyków specjalistów i wszystkich ośrodkach rolniczego szkolenia kursowego w charakterze służbowym mogą korzystać z wyżywienia za opłatą odpowiadającą faktycznym przeciętnym kosztom przygotowania posiłków.
7) Licea rolnicze, szkoły praktyków specjalistów i wszystkie ośrodki rolniczego szkolenia kursowego są obowiązane do wpłacania otrzymanych z tego tytułu dochodów wg przepisów Ministerstwa Finansów o wykonaniu budżetu Państwa oraz wg Instrukcji zarządzeń Departamentu Szkolenia Kadr do właściwego terenowo Oddziału Narodowego Banku Polskiego.

Minister: wz **St. Tkaczow**

61

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 17 maja 1951 r.

(Nr Sz. K. A. 6/17).

w sprawie zasad korzystania z wyżywienia przez pracowników zatrudnionych w Państwowej Centralnej Szkole POM i Spółdz. Produkcyjnej w Ursynowie.

1) Personel naukowy i administracyjny, stale zatrudniony w szkole ma prawo korzystać z pełnego wyżywienia w miejscu swojej pracy wg norm żywieniowych przewidzianych dla słuchaczy.
2) Pracownicy wymienieni w punkcie 1 płacą za faktycznie wykorzystane posiłki wg stawki budżetowej na dzienne wyżywienie słuchacza.
3) Personel zatrudniony w kuchni (kierowniczka stołówki, kucharka, pomoce kuchenne, pomoce stołowe, magazynier (ka) magazynu żywnościowego oraz robotnicy w kuchni) otrzymuje wyżywienie bezpłatnie.
4) Pracownicy pomieszczeniowi (sprzątaczki, palacz) otrzymują wyżywienie za opłatą wynoszącą 50% stawki budżetowej na dzienne wyżywienie słuchacza.
5) Pracownicy wymienieni w punktach 3 i 4, niekorzystający z wyżywienia nie mają prawa do ekwiwalentu w żadnej postaci.
6) Z wyżywienia mogą korzystać również wyłącznie odpłatnie członkowie rodziny pracownika zamieszkujący wraz z nim na terenie szkoły (mąż, żona, dzieci, rodzice), za opłatą odpowiadającą przeciętnym faktycznym kosztom przygotowania posiłków (stawka budżetowa na dzienne wyżywienie łącznie z 20% narzutem kosztów administracyjnych od tej stawki.
7) Osoby przebywające czasowo w szkole w charakterze służbowym mogą korzystać z wyżywienia za opłatą odpowiadającą faktycznym przeciętnym kosztom przygotowania posiłków.
8) Szkoła jest zobowiązana do wpłacania otrzymanych z tego tytułu dochodów wg przepisów Ministerstwa Finansów o wykonaniu budżetu Państwa do właściwego terenowo Oddziału Narodowego Banku Polskiego.
9) Pracownicy i członkowie ich rodzin korzystający z wyżywienia, posiłków spożywają w stołówce szkoły (bez prawa zabierania ich do domów).
10) Odwołuje się zarządzenie z dnia 25.V. 50 r. Nr MSP. K. III-199.

Minister: **J. Dąb-Kocioł**

62

INSTRUKCJA

z dnia 16 kwietnia 1951 r.

(Nr M. T. II-3/2/51).

o trybie postępowania służby wodno-melioracyjnej przy wykonywaniu robót wodno-melioracyjnych na terenach spółdzielni produkcyjnych.

Przebudowa drobnych indywidualnych gospodarstw chłopskich na nowoczesne zespołowe gospodarstwa spółdzielni produkcyjnych wymagać będzie w wielu wypadkach przeprowadzenia melioracji rolnych, które stać się winny jednym z podstawowych czynników wzrostu produkcji rolnej w spółdzielniach.

W celu usprawnienia działalności służby wodno-melioracyjnej na tym odcinku i dostosowania jej do szczególnych warunków gospodarki spółdzielczej, zarządza się, co następuje:

§ 1. Organizacja i prowadzenie prac wodno-melioracyjnych na gruntach spółdzielni produkcyjnych należy do Oddziałów Wodno-Melioracyjnych w Wydziałach Rolnictwa i Leśnictwa, Prezydium Wojewódzkich Rad Narodowych, za pośrednictwem Rejonowych Kierownictw Robót Wodno-Melioracyjnych oraz Referatów Wodno-Melioracyjnych w Wydziałach Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowych Rad Narodowych.

§ 2. Departament Wodno-Melioracyjny na szczeblu centralnym i wymienione w § 1 organa na szczeblu wojewódzkim i powiatowym, nastawią służbę wodno-melioracyjną wraz z robotnikami fachowymi jakimi dysponują, na wła-

ściwą i terminową realizację planu na odcinku robót wodno-melioracyjnych w spółdzielniach produkcyjnych.

Poza tym cała służba wodno-melioracyjna obowiązana jest do udzielania zainteresowanym spółdzielniom produkcyjnym porad fachowych, w zakresie prac wodno-melioracyjnych t.j. odwodnienia, nawodnienia, drenowania, obwałowania, regulacji rzek itp.

§ 3. 1. Dla racjonalnego i właściwego uwzględnienia potrzeb spółdzielni produkcyjnych w zakresie robót wodnomelioracyjnych wraz z pomelioracyjnym zagospodarowaniem łąk i pastwisk, powstaje konieczność właściwego planowania tych robót.

2. Ogólne potrzeby w zakresie robót wodno-melioracyjnych oraz pomelioracyjnego zagospodarowania łąk i pastwisk wraz z kosztem tych robót, określa się na podstawie wyników wstępnej ekspertyzy melioracyjnej.

3. Wstępną ekspertyzę melioracyjną przeprowadza przedstawiciel Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych w czasie działania Komisji powołanej przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w związku ze sporządzeniem szkicowych planów zabudowy. (Zarządzenie Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 17 stycznia 1951 r. w sprawie sporządzania szkicowych planów zabudowania osiedli objętych przebudową ustroju rolnego oraz lokalizacji budynków w ośrodkach gospodarczych spółdzielni produkcyjnych — Dz. Urzęd. Min. Roln. i R. R. Nr 1, poz. 8 z dnia 2.II. 1951 r.). Udział przedstawiciela służby wodno-melioracyjnej w wyżej wymienionej Komisji jest obowiązkowy.

4. Wstępna ekspertyza melioracyjna winna zawierać między innymi:

a) obszar gruntów spółdzielni wymagających melioracji wraz z przybliżonym kosztem robót,

b) ogólny obszar gruntów wymagających meloracji w gromadzie, w której położona jest spółdzielnia, oraz przybliżony koszt tych robót,

c) ogólny obszar gruntów wymagających melioracji w danym kompleksie melioracyjnym, oraz przybliżony koszt tych robót.

5. W przypadku kiedy przedstawiciel Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych nie mógł przeprowadzić wstępnej ekspertyzy melioracyjnej w czasie działania Komisji, wskazanej w § 3 p. 3 (brak personelu, duży kompleks melioracyjny itp.) dopuszcza się wykonanie ekspertyzy w terminie późniejszym, jednak nie później jak w ciągu jednego miesiąca od daty posiedzenia Komisji.

6. Planowanie polega na włączeniu do planu inwestycyjnego Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych rodzaju, rozmiaru i kosztu robót wodno-melioracyjnych, względnie prac związanych z pomelioracyjnym zagospodarowaniem łąk i pastwisk lub obu prac łącznie, z uprzednim uwzględnieniem udziału zainteresowanych, charakteru i rozmiaru tego udziału.

7. Planowaniem objęte są wyłącznie zarejestrowane spółdzielnie produkcyjne.

8. Decyzja o włączeniu robót wodno-melioracyjnych w spółdzielni prod. do planu inwestycyjnego należy do Prezydium Powiatowej Rady Narodowej.

Pierwszeństwo włączenia do planu mają spółdzielnie, które:

a) położone są na terenach już objętych pracami wodnomelioracyjnymi,

b) położone są w rejonie szybszego rozwoju spółdzielczości,

c) usytuowane są tak w danym kompleksie melioracyjnym, że nie wymagają zwiększonych nakładów na wykonanie robót,

d) położone są w obiektach częściowo już zmeliorowanych i mają wykonane główne odpływy,

e) zadeklarują większy udział w wykonanie robót wodnomelioracyjnych.

9. Do planu mogą być włączone te spółdzielnie produkcyjne, które zadeklarujący przypadający na nie udział w wykonaniu robót wodno-melioracyjnych, lub zostaną od tego udziału decyzją Ministra Rolnictwa i R.R. zwolnione. (Porównaj § 12 p. 1).

10. Wielkość planu na każdy rok budżetowy jest uwarunkowana wysokością kredytów melioracyjnych dla danego powiatu. Wysokość kredytów dla poszczególnych powiatów ustala Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej na wniosek Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa, mając w pierwszym rzędzie na uwadze potrzeby spółdzielni produkcyjnych.

11. O ile zgłoszone potrzeby dla poszczególnych spółdzielni produkcyjnych przewyższają możliwości kredytowe danego powiatu, Prezydium Powiatowej Rady Narodowej ustala hierarchię potrzeb w ramach przyznanych limitów.

§ 4. W danym roku budżetowym mogą być realizowane roboty, które są objęte planem.

§ 5. 1. Opracowanie dokumentacji technicznej winno być oparte na:

a) szczegółowej ekspertyzie mielioracyjnej,

b) studiach w terenie.

2. Szczegółową ekspertyzę melioracyjną przeprowadzają przedstawiciele: Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych i Zarządu Spółdzielni oraz agronom Państwowych Ośrodków Maszynowych (P.O.M.), a w przypadku gdy spółdzielnia nie jest objęta opieką P.O.M. — przedstawiciel Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej.

3. Termin ekspertyzy ustala Rejonowe Kierownictwo Robót Wodno-Melioracyjnych w porozumieniu z osobami wymienionymi w pkt. 2.

4. Szczegółowa ekspertyza melioracyjna winna m. inn. zawierać:

a) rodzaj potrzeb melioracyjnych (odwodnienie, nawodnienie, drenowanie, budowa stacji pomp, deszczownie itp.) na terenie całego kompleksu melioracyjnego z wyszczególnieniem potrzeb gromady, w której położona jest spółdzielnia, oraz potrzeb samej spółdzielni,

b) powiązanie potrzeb spółdzielni z potrzebami całego kompleksu melioracyjnego na tle ogólnych stosunków wodnych i kolejności przewidywanej realizacji robót w terenie,

c) rodzaj potrzeb w zakresie zagospodarowania łąk i pastwisk w oparciu o ogólny kierunek gospodarczy spółdzielni,

d) określenie sposobu zaopatrzenia spółdzielni w wodę ze wskazaniem rejonów rozmieszczenia studzien z podaniem środków zabezpieczających przed ujemnym działaniem (na zaopatrzenie w wodę) przyszłych urządzeń wodno-melioracyjnych,

e) stwierdzenie rodzaju dokumentacji technicznej (uproszczona, pełna),

f) ewentualne trudności w sporządzaniu dokumentacji technicznej jak i przyszłych robót w terenie,

g) przybliżony koszt robót na całym kompleksie melioracyjnym i na gruntach spółdzielni, oraz stosunek tych kosztów.

5. Studnie w terenie mogą być wykonywane przez personel Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych bądź też przez personel Biura Projektów Wodno-Melioracyjnych, z którym Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej (Oddział Wodno-Melioracyjny) zawiera umowę z określonym terminem wykonania.

6. Przed rozpoczęciem pomiarów w terenie Rejonowe Kierownictwo Robót Wodno-Melioracyjnych obowiązane jest uzgodnić z Zarządem Spółdzielni oraz z przedstawicielem P.O.M., a gdy Spółdzielnia nie jest objęta opieką P.O.M.-u, z przedstawicielem Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, termin rozpoczęcia i zakończenia pomiarów w terenie.

§ 6. 1. Wstępnie opracowany projekt melioracji gruntów (w ołówku) dla całego kompleksu wymagającego melioracji, uwzględniający wytyczne zawarte w ekspertyzie melioracyjnej, podlega przedłożeniu przez Rejonowe Kierownictwo Robót Wodno-Melioracyjnych do wglądu wszystkim zainteresowanym, przy udziale przedstawiciela P.O.M., a gdy spółdzielnia nie jest objęta opieką P.O.M., przedstawiciela Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej. Projekt winien być wyłożony do wglądu w lokalu zarządu Spółdzielni Produkcyjnej i objaśniony przez przedstawiciela Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych.

2. Po wysłuchaniu objaśnień projektu i po wniesieniu ewentualnych uwag, ogólne zebranie członków spółdzielni ustosunkuje się do projektu i podejmuje uchwałę co do terminu wykonania robót na gruntach spółdzielni. Wszystkie oświadczenia odnośnie proponowanych zmian w projekcie jak i treść uchwały ogólnego zebrania członków spółdzielni, winny być wpisane do protokółu. Protokół sporządza się

w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz pozostaje w spółdzielni, drugi otrzymuje Wydział Rolnictwa i Leśnictwa przy Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, trzeci Rejonowe Kierownictwo Robót Wodno-Melioracyjnych.

§ 7. 1. Zatwierdzanie projektów wodno-melioracyjnych odbywa się w myśl ogólnych wytycznych Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Bez ekspertyzy melioracyjnej (§ 5 p. 2) oraz protokółu wymienionego w § 6 p. 2, projekt nie może być zatwierdzony.

2. Zatwierdzony projekt jest podstawą realizacji robót w terenie. O ile stosowana jest dokumentacja uproszczona to projektowane przez Rejonowe Kierownictwo Robót Wodno-Melioracyjnych urządzenia wodno-melioracyjne winny być uprzednio wytyczone na gruncie i uzgodnione z Zarządem Spółdzielni oraz przedstawicielem P.O.M., a gdy spółdzielnia nie jest objęta opieką P.O.M.-u, z przedstawicielem Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej.

Protokół uzgodnienia winien pozostać w aktach Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych.

§ 8. 1. O ile urządzenia wodno-melioracyjne mają ujemny wpływ na poziom wód gruntowych w studniach, zaopatrujących spółdzielnie i członków spółdzielni w wodę użytkową, służba wodno-melioracyjna obowiązana jest włączyć do robót wodno-melioracyjnych budowę nowych lub pogłębienia istniejących studzien.

2. Postanowienie ust. 1 dotyczy studzien najprostszego typu w postaci studzien kopanych i abisynek.

§ 9. Planowanie potrzeb materiałowych w ramach realizacji projektu, należy do Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych w myśl obowiązujących wytycznych.

§ 10. 1. Roboty wodno-melioracyjne mogą być wykonywane sposobem gospodarczym przez organa służby wodnomelioracyjnej lub przez fachowe państwowe przedsiębiorstwa, z którymi Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej (Oddział Wodno-Melioracyjny) zawiera umowę. W każdym wypadku nadzór techniczny sprawują organa służby wodnomelioracyjnej.

Pracę przy zagospodarowywaniu pomelioracyjnym łąk i pastwisk powinny być wykonane przez członków spółdzielni pod nadzorem fachowego personelu łąkarskiego.

2. Przed wprowadzeniem robót do planu na dany rok, Rejonowe Kierownictwo Robót Wodno-Melioracyjnych obowiązane jest na ogólnym zebraniu członków uzgodnić i omówić z Zarządem Spółdzielni i przedstawicielem P.O.M. a gdy Spółdzielnia nie jest objęta opieką P.O.M.-u, przedstawicielem Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, termin rozpoczęcia i ukończenia prac w danym roku budżetowym. Ponadto należy ustalić na tymże zebraniu rodzaj i rozmiar oraz terminy udziału spółdzielni w tych pracach w danym okresie.

3. Po zatwierdzeniu programu robót Rejonowe Kierownictwo Robót Wodno-Melioracyjnych opracowuje szczegółowy harmonogram prac (uzgodniony w myśl § 10 p. 2), który jest podstawą wzajemnego zobowiązania Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych i Zarządu Spółdzielni do wykonania tych prac. Zobowiązanie jest ważne na jeden rok budżetowy.

4. Zobowiązanie, o którym mowa w pkt 3 winno określać między innymi: termin uruchomienia i zakończenia robót, sposób wprowadzenia robót (gospodarczy, przedsiębiorstwo), nazwę przedsiębiorstwa, które ewentualnie będzie wykonywało roboty, rodzaj, rozmiar i wartość ogólną robót, rodzaj, wysokość i termin udziału spółdzielni w tych robotach oraz nazwisko kierownika budowy.

Zobowiązanie spisuje się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach z przeznaczeniem dla Zarządu Spółdzielni i Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych.

W imieniu spółdzielni zobowiązania podpisują: przewodniczący Spółdzielni łącznie z jednym z członków Zarządu i prowadzącym rachunkowość Spółdzielni oraz agronom P.O.M. jako doradca fachowy. W imieniu Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych — Kierownik Rejonu.

§ 11. 1. Coroczna eksploatacja i konserwacja wykonanych urządzeń wodno-melioracyjnych należy do obowiązków spółdzielni, przy pomocy technicznej i pod nadzorem służby wodno-melioracyjnej.

2. Zarząd Spółdzielni w porozumieniu z przedstawicielem służby wodno-melioracyjnej oraz z agronomem P.O.M. a w wypadku, gdy spółdzielnia nie jest objęta opieką P.O.M. z przedstawicielem Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej ustala na ogólnym zebraniu członków sposób eksploatacji oraz coroczny program prac konserwacyjnych i termin ich wykonania.

Zatwierdzony przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej program robót podlega akceptacji Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej.

§ 12. 1. Roboty wodno-melioracyjne o charakterze inwestycyjnym łącznie z pomelioracyjnym zagospodarowaniem łąk i pastwisk na terenach spółdzielni produkcyjnych, wykonywane są na koszt spółdzielni i Skarbu Państwa. Skarb Państwa udziela bezzwrotnych dotacji za pośrednictwem Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej (Wydział Rolnictwa i Leśnictwa — Oddział Wodno-Melioracyjny).

2. Wysokość dotacji ustala się jak następuje:

a) dla melioracji szczegółowych do 80% ogólnych kosztów,

b) dla melioracji podstawowych:
przy obwałowaniach rzek — do 90% ogólnych kosztów
przy regulacji rzek niespławnych do 95% ogólnych kosztów,

c) dla pomelioracyjnego zagospodarowania łąk i pastwisk przy pełnej uprawie i podsiewie — do 50% ogólnych kosztów,

d) dla akcji nawozowej — dotacji zasadniczo nie udziela się.

W odniesieniu do pkt. a) i b) w przypadkch gdy spółdzielnia nie jest w stanie pokryć przypadającego na nią udziału w kosztach co musi wynikać z planu gospodarczego i preliminarza dochodów i wydatków oraz trudnej sytuacji materialnej spółdzielni ze względu na konieczność likwidacji posiadanego obszaru odłogów, zagospodarowania znacznych obszarów gruntów stanowiących zapas ziemi, budowy względnie znacznej naprawy budynków, przy niedostatecznej ilości sił roboczych w spółdzielni, wysokość dotacji Skarbu Państwa może być podwyższona do wysokości 90% ogólnych kosztów przy melioracjach szczegółowych, a 95% ogólnych kosztów przy obwałowaniach rzek specjalną, opatrzoną uzasadnieniem, decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, a do wysokości 100% ogólnych kosztów robót wymienionych w pkt a i b — decyzją Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych na wniosek Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej.

Przy akcjach nawozowych (pkt. d) w szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej może udzielić dotacji Skarbu Państwa nieprzekraczającej 50% kosztu nawozów.

2. Wysokość dotacji Skarbu Państwa w granicach wymienionych w § 12 p. 1 każdorazowo ustala Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, o ile nie zastrzeżono tam decyzji Ministra.

3. Udział Spółdzielni produkcyjnych winien być zasadniczo wniesiony w robociźnie niefachowej.

W uzasadnionych wypadkach wynikających z planu produkcyjnego spółdzielni, dopuszcza się wniesienie udziału w postaci gotówki, kredytu bankowego lub materiałów, z tym jednak, że część udziału wniesiona w gotówce w formie kredytu lub w materiałach nie może przekraczać 50% zaplanowanego udziału.

§ 13. Kolaudacje robót przeprowadza się w myśl wytycznych Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych przy udziale delegata Zarządu Spółdzielni jako członka Komisji.

Minister: w/z **L. Domański**

63

OKÓLNIK Nr 3

z dnia 30 kwietnia 1951 roku

(Nr. W. H. III-1/3/50).

w sprawie nadzoru sanitarno-weterynaryjnego w bekoniarniach i przetwórniach mięsnych, produkujących na eksport.

W bekoniarniach i przetwórniach mięsnych, produkujących na eksport, zachodzą częstokroć wątpliwości co do kompetencji lekarzy weterynaryjnych wykonujących nadzór sanitarno-weterynaryjny w tych zakładach.

W celu usunięcia tych wątpliwości, wyjaśniam i zarządzam, w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego i Ministrem Handlu Zagranicznego, co następuje:

Zakres nadzoru sanitarno-weterynaryjnego w bekoniarniach jest szczegółowo unormowany okólnikiem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych Nr 32 z dnia 11 grudnia 1947 r. (Dz. Urz. Min. Rol. i R. R. z 1948 r. Nr 2, poz. 8) oraz instrukcją do tego okolnika z dnia 28 lutego 1948 r. (Dz. Urz. Min. Rol. i R. R. Nr 6, poz. 26).

W myśl wyżej wymienionego okólnika i instrukcji, do kompetencji lekarzy weterynaryjnych, wykonujących nadzór sanitarno-weterynaryjny w bekoniarniach, należą sprawy zawarte w punktach 1, 3, 4, 5, 7, 8 i 9 okólnika, oraz w punktach 3—7 i 9—13 instrukcji.

Zakres nadzoru sanitarno-weterynaryjnego w przetwórniach mięsnych jest szczegółowo unormowany okólnikiem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych Nr 36 z dnia 28 czerwca 1948 r. wydanym w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, w sprawie nadzoru sanitarno-weterynaryjnego nad produkcją przetworów mięsnych przeznaczonych do eksportu zagranicę (Dz. Urz. Min. Rol. i R. R. Nr 18, poz. 66)

W szczególności, zakres działania lekarzy weterynaryjnych wykonujących ten nadzór w przetwórniach jest określony w części II pkt. 2a), oraz w części IV—X wym. wyż okólnika.

Przy wykonywaniu swoich obowiązków służbowych w bekoniarni i przetwórni mięsnej, lekarz weterynaryjny jest uprawniony do wydawania poleceń, zarządzeń i wskazówek administracji tych zakładów, a nadto jest obowiązany dopilnować, aby jego zarządzenia i wskazówki były przestrzegane.

W szczególności lekarz weterynaryjny jest obowiązany:

I. W bekoniarniach:

1. dopilnować, czy świnie dostarczone do bekoniarni nie pochodzą z miejscowości położonych w odległości do 60 km od granicy polsko-czechosłowackiej oraz czy zostały zakupione na spędach nadzorowanych przez lekarza weterynaryjnego (zarz. Min. Rol. i R.R. z 28.2. 1948 r.);
2. dopilnować, aby do rzeźni, w której dokonuje się uboju bekonowego, nie zostały przywiezione świnie pochodzące z zagród zapowietrzonych pryszczycą, pomorem świń, lub zarazą cieszyńską świń, jak również z okręgów zapowietrzonych i zagrożonych jakąkolwiek z tych chorób. (Okólnik Min. Rol. i R.R. Nr 64 z 30.11. 1949 r. Dz. Urz. Min. Roln. i R. R. Nr 19 poz. 99);
3. Dopilnować, aby ubój na rynek wewnętrzny odbywał sie oddzielnie od uboju na eksport; w bekoniarniach, w których tymczasowo ubój na eksport i na rynek wewnętrzny odbywa się w tej samej hali, należy bezwarunkowo oba te rodzaje ubojów odgraniczyć od siebie w ten sposób, by ubój bekonowy odbywał się w inym czasie, o ile możności w innych dniach. W tym przypadku, po każdorazowym użyciu hali dla uboju niebekonowego, należy dopilnować przeprowadzenia dokładnego oczyszczenia i odkażenia całej hali ubojowej; w tym celu należy dopilnować, aby we wszystkich odnośnych rzeźniach znajdowały się zapasy środków odkażających, a zwłaszcza sody kaustycznej;
4. dopilnować, aby do uboju bekonowego nie dopuszczano zwierząt, które po odbyciu transportu nie wypoczęły: w porze wiosennej, letniej i jesiennej co najmniej 12 godz., w porze zaś zimowej co najmniej 6 godz.;
5. dopilnować, aby od uboju były wyłączone wszystkie zwierzęta, wykazujące objawy chorób zaraźliwych, zarówno podlegających jak i niepodlegających obowiązkowi zgłaszania, oraz zwierzęta, wykazujące objawy chorób lub zmian, mających bezsprzecznie wpływ na ocenę mięsa do spożycia lub jego przydatności do przerobu i eksportu; dotyczy to zwłaszcza knurów, późnych kastratów, macior, zwierząt wychudzonych, charłacznych, rachitycznych, o skórze wykazującej okaleczenia, owrzodzenią, wybroczyny, rozległe przekrwienia, zmiany pokrywkowe itp.;
6. dopilnować, aby ubój zwierząt i badania mięsa odbywały się w warunkach umożliwiających dokładne i staranne wykonanie tych czynności, oraz zgodnych z wymogami higieny. Bezwarunkowo nie należy dopuszczać do nadmiernego gromadzenia żywca w ilościach przekraczających zdolność przepustową danej rzeźni; nie należy również dopuszczać do przekroczenia norm badania (110 świń), łącznie z badaniem co do włośni; (36 świń mikroskopem, 72 aparatem projekcyjnym): w razie większej ilości sztuk należy zwrócić się do właściwego prezydium rady narodowej o przydzielenie dodatkowego personelu. Należy dopilnować, aby personel zatrudniony przy uboju i przerobie posiadał odpowiednią odzież ochronną, utrzymywał ją w odpowiedniej czystości i w ogóle przestrzegał przy pracy koniecznych wymogów higieny; należy również dopilnować, by personel był poddawany periodycznej kontroli lekarskiej i posiadał odpowiednie zaświadczenia zdrowia;
7. dopilnować, aby woda używana w bekoniarni odpowiadała warunkom sanitarnym dla wody zdatnej do picia, w razie podejrzenia, że woda uległa zanieczyszczeniu, należy spowodować przeprowadzenie badania jej we właściwym oddziale P.Z.H.;
8. dopilnować, aby solanki odpowiadały wymogom okólnika Nr 32, a w szczególności co do stężenia, temperatury oraz zawartości saletry i nitrytu;
9. dopilnować, aby peklowanie nie trwało krócej aniżeli 96 godz., a ociekanie nie krócej niż 48 godz.;
10. dopilnować, aby nie został zapakowany na eksport bekon, wykazujący usterki sanitarne, jak niedostateczne oczyszczenie, nieświeżość, (rozkład gnilny w otworach połopadkowych) itp. W żadnym przypadku nie należy dopuścić do zapakowania bekonu pochodzącego ze sztuk, których ubój odbył się wcześniej niż 25 dni przedtem.

II. W rzeźniach, dopuszczonych do produkcji surowca dla przetwórni eksportowych:

1. Przeprowadzać badanie i segregację zwierząt w myśl przepisów zawartych w części IV okólnika Nr 36;
2. dopilnować, aby ubój zwierząt odbywał się z przestrzeganiem przepisów zawartych w części V okólnika;
3. Przeprowadzać badanie po uboju, ocenę mięsa i znakowanie w myśl przepisów zawartych w częśsci VI, VII i VIII okólnika;
4. dopilnować postępowania z mięsem po oznakowaniu w myśl przepisów zawartych w części VIII;
5. dopilnować, aby przewóz szynek odbywał się najpóźniej w 3 dniu po uboju, po uprzednim przechłodzeniu surowca w przedchłodni w pierwszych 24 godz. po uboju, a następnie w chłodni oraz, aby przewóz był dokonywany transportem chłodzonym, środkami odpowiadającymi wymogom sanitarnym zawartym w rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 10.12.1936 roku o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnymi;

III. W przetwórniach mięsnych:

dopilnować, aby przy produkcji przetworów mięsnych były zachowane wszystkie przepisy zawarte w części IX okólnika, a zwłaszcza:

1. dopilnować, aby do przetwórni nie było przyjmowane mięso, pochodzące z rzeźni, nie wyznaczonych do produkcji eksportowej;
2. dopilnować, aby do przerobu nie było używane mięso, które uległo zanieczyszczeniu, zepsuciu, lub innym zmianom dyskwalifikującym je do przetwórstwa;
3. dopilnować, aby w czasie produkcji były przestrzegane warunki higieny, odnoszące się zarówno do personelu, jak i do wszystkich pomieszczeń, narzędzi i innych przedmiotów używanych przy produkcji;
4. prowadzić kontrolę (ewidencję) środków konserwujących (saletra, nitryt) w myśl zarządzenia Min. Rol. i R. R. z dnia 28.IV. 1949 r. Nr. W. H. III-4/16;
5. dopilnować, aby przy przerobie mięsa wieprzowego było zastosowane odgrzewanie lub mrożenie, w myśl przepisów zawartych w pkt. 9 części IX okólnika;
6. dopilnować, aby opakowanie bezpośrednie (puszka konserwowa) była odpowiednio czysta i bez żadnych uszkodzeń;
7. dopilnować, aby puszki natychmiast po napełnieniu, były hermetycznie zamykane, a następnie były poddawane sterylizacji względnie pasteryzacji; należy przy tym dopilnować, aby sterylizacja oraz pasteryzacja odbywały się w odpowiedniej temperaturze i przez odpowiedni okres czasu;

8. dopilnować, aby kontrola termostatowa została dokonana zgodnie z przepisami standaryzacyjnymi;
9. dopilnować, aby produkty gotowe bezpośrednio po sterylizacji lub pasteryzacji zostały wychłodzone i były przechowywane w magazynie przetwórni, w temp. nie wyżej + 7°C;
10. wydawać zaświadczenia eksportowe ściśle według wzorów ustalonych przez Min. Rol. i R. R. i tylko dla takich produktów, które zostały wyprodukowane przy zachowaniu przepisów omawianego okólnika i nie wykazują żadnych usterek.

W określonym wyżej nadzorze weterynaryjnym czynności lekarsko-weterynaryjne dzielą się na dwie grupy, a mianowicie:

a) czynności, które służba sanitarno-weterynaryjna wykonuje bezpośrednio, jak: badanie zwierząt przed ubojem i ich segregacja na kategorie, badanie, ocena i znakowanie mięsa, prowadzenie kontroli saletry i nitrytu. itp. oraz

b) czynności, które są wykonywane przez personel odnośnego zakładu, których wykonania lekarz weterynaryjny ma dopilnować, np. przestrzeganie w produkcji wymogów higieny, ogrzewanie lub mrożenie mięsa wieprzowego, sterylizacja, pasteryzacja itp.

Jeśli chodzi o czynności wykonywane bezpośrednio przez lekarza weterynaryjnego, to lekarz weterynaryjny ponosi za nie całkowitą i wyłączną odpowiedzialność.

Jeżeli chodzi o czynności, nie wykonywane bezpośrednio przez lekarza weterynaryjnego, lecz przez inne osoby, to odpowiedzialność za wykonywanie tych czynności ponosi kierownik odnośnego zakładu, a lekarz weterynaryjny ponosi współodpowiedzialność tylko wówczas, gdy w swoim czasie, przy wykonywaniu nadzoru sanitarno-weterynaryjnego, zaniechał wydania zarządzeń i wskazówek na danym odcinku produkcji.

Minister: **J. Dąb-Kocioł**

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, Warszawa, Krucza 37.

Wydział Prezydialny Pokój 115, Tel. 887-84.

Konto P.K.O. I-1888/431 Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Cena 1,60 zł.

Drukarnia Akcydensowa, W-wa, Tamka 3. 3.500
Zam. 1393. 12.V — 7.VII.51. 2-B-34354